
Kyrkomötet
Kyrkorättsutskottets betänkande 2009:3

Kyrkomötet 2.0 – nya arbetsformer

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas motion 2009:2 om att uppdra till Kyrkomötets presidium att ta fram ett förslag för en mer processorienterad arbetsform för Kyrkomötet.

Kyrkorättsutskottet föreslår att Kyrkomötets presidium ska ges ett öppet uppdrag att se över Kyrkomötets arbetsformer och att motionen som en följd av det ska avslås.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Motionens förslag.....	3
Motion 2009:2 av Maria Abrahamsson m.fl., Kyrkomötet 2.0 – nya arbetsformer	3
Bakgrund.....	3
Utskottets överväganden.....	4

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:2.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra åt Kyrkomötets presidium att göra en översyn av Kyrkomötets arbetsformer utifrån vad utskottet anför.

Motionens förslag

Motion 2009:2 av Maria Abrahamsson m.fl., Kyrkomötet 2.0 – nya arbetsformer

Kyrkomötet beslutar att ställa sig bakom motionens intentioner och uppdra till Kyrkomötets presidium att ta fram ett förslag för en mer processororienterad arbetsform för Kyrkomötet.

Bakgrund

I 10 kap. 1 § i kyrkoordningen fastslås att Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Vidare anges att Kyrkomötet inte får besluta i frågor som är en uppgift för en församling eller ett stift att besluta i. I 10 kap. 2 § i kyrkoordningen uppräknas de frågor som Kyrkomötet ska besluta om.

I kyrkoordningens 11 kap. finns övergripande regler för Kyrkomötets arbete såsom när sammanträden ska hållas, närvarorätt, vem som kan väcka ärenden, hur ärenden bereds, hur beslut fattas och protokollens utformning.

För Kyrkomötets arbete finns en arbetsordning fastställd. I arbetsordningen regleras bl. a. frågor om plats och lokaler för Kyrkomötets sammanträden, debattregler och vilka utskott som ska finnas för beredning av ärenden.

Kyrkomötet har vid flera tillfällen tidigare behandlat frågor om Kyrkomötets arbetsformer. Kyrkomötet år 2001 behandlade tre motioner i vilka bl.a. föreslogs att arbetsformerna skulle ses över i avsikt att arbetet skulle förenklas och om möjligt eliminera den påverkan, som riksdagens arbetssätt haft för Kyrkomötet. Med anledning av motionerna uppdrog Kyrkomötet till sitt presidium att göra en översyn av arbetsformerna. Kyrkomötets presidium redovisade i en promemoria daterad i augusti 2004 sitt uppdrag. I promemorian redogörs i 15 punkter för överväganden som legat till grund för såväl genomförda som inte genomförda förändringar av Kyrkomötets arbetsformer. De i promemorian framförda förslagen utgör en del av presidiets utgångspunkter vid planeringen av Kyrkomötets arbete. Kyrkomötet beslöt formellt att lägga promemorian till handlingarna.

2004 års kyrkomöte behandlade en motion om Kyrkomötets agenda med innebörden att Kyrkomötets arbete skulle koncentreras på Kyrkomötets grundläggande uppgifter. Kyrkomötet avlog motionen med huvudsaklig motivering att nuvarande regelverk inte medger någon rätt att begränsa initiativ att till Kyrkomötet föra frågor av allmängiltig karaktär. Även vid 2005 års kyrkomöte behandlades frågor med anknytning till Kyrkomötets arbetsformer. Dessa motioner gällde tid för reflexion och samtal i Kyrkomötet, tematiska Kyrkomöten och fördelning av talartid. Kyrkomötet avlog även dessa motioner. Motiveringen för detta var att den tillsatta Demokratiutredningen hade till uppgift att bearbeta frågor om Kyrkomötets arbetsformer, att i anslutning till Kyrkomötena genomförs seminarier i aktuella och angelägna frågor samt att möjligheter att besluta om talartid kan ske inom ramen för gällande regelverk.

Demokratiutredningens betänkande *Styra och leda, Samverkan och ansvarsfördelning i Svenska kyrkan* (Svenska kyrkans utredningar 2008:1), som avlämnades i oktober månad 2008, behandlar i kapitel åtta frågor som rör Kyrkomötet. Betänkandet, som varit föremål för ett brett remissförfarande, ligger till grund för

Kyrkostyrelsens skrivelse *Styra och leda* (KsSkr 2009:5). I skrivelsen föreslås ändringar i kyrkoordningen vad avser Kyrkomötets arbete. Skrivelsen innehåller också i anslutning till föreslagna förändringar i kyrkoordningen också en promemoria med förslag till ny arbetsordning för Kyrkomötet. Några av de frågor som nu aktuell motion tar upp behandlas i promemorian.

I sammanhanget kan nämnas att sedan år 1988 arrangeras en frågedebatt i Kyrkomötet.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2009:2.
2. Kyrkomötet beslutar att uppdra åt Kyrkomötets presidium att se över Kyrkomötets arbetsformer.

Kyrkorättsutskottet delar motionärernas uppfattning att Kyrkomötets arbetssätt ibland kan upplevas som tungrovt. Utskottet menar liksom motionärerna att ett kontinuerligt arbete med att se över arbetsformerna är viktigt. I sammanhanget vill dock utskottet framhålla att Kyrkomötet är ett beslutsorgan för en stor demokratisk organisation. Med det följer vissa krav som ibland är svåra att förena med ett enkelt och flexibelt beslutsfattande. Kyrkorättsutskottet anser, att det i en organisation som Svenska kyrkan ligger ett värde i att både ha en organisationsstruktur och former för att fatta beslut som är stabila och långsiktiga och att samtidigt ha arbetsformer som medger att nya tankar och idéer kan prövas.

Kyrkorättsutskottet anser det angeläget att ansträngningar görs för att se om Kyrkomötets arbete kan ändras så att strategiska och övergripande frågor kan ges större utrymme och att behandlingen av mer rutinbetonade ärenden och detaljfrågor tonas ned och får en mindre framskjuten plats. Utskottet menar också att ledamöternas delaktighet i Kyrkomötets arbete är viktig. Arbetssätt som möjliggör detta bör utvecklas.

Det faller sig naturligt att Kyrkomötets presidium analyserar och bearbetar de tankar som finns om möjliga förändringar av Kyrkomötets arbetsformer för att se om dessa eventuellt kan bli föremål för prövning. Utskottet ser det också som naturligt att presidiet i ett sådant arbete på olika sätt låter sig inspireras av idéer framförda i Kyrkomötet och av andra organisationers arbetssätt. I Kyrkomötets arbetsordning finns bestämmelser om att Kyrkomötets ordförande ska kalla företrädare för nomineringsgrupperna i Kyrkomötet till överläggningar om Kyrkomötets arbete. Utskottet menar att dessa överläggningar utgör en del i det arbete som krävs.

Kyrkorättsutskottet bejakar att en översyn av Kyrkomötets arbetsformer kommer till stånd men vill inte i denna uppgift låsa Kyrkomötets presidium till att någon speciell inriktning av formerna för Kyrkomötets arbete ska prioriteras. Med anledning härav föreslår utskottet att motionen avslås och att Kyrkomötets presidium ges ett öppet uppdrag att se över Kyrkomötets arbetsformer.

Uppsala den 24 september 2009

På Kyrkorättsutskottets vägnar

Lars Johnsson, ordförande

Göran Oscarsson, sekreterare

Beslutande: Lars Johnsson, ordförande, Jösta Claeson, Mari Lönnerblad, Jan-Erik Forsberg, Carl Korch, Lennart Andersson, Inger Persson, Stig-Göran Fransson, Sonja Grunselius, Gunnel Lagerkvist, Inger Dafgård, Anders Roos, Karl-Gunnar Svensson, Vivianne Wetterling och Eric Muhl.

Kr 2009:3

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Nanna Tranströmer, Jerry Adbo, Irene Gustafsson, Olle Reichenberg, Mikael Härdig, Ingemar Öberg, Anders Linger, Bo Grafström, Eva Hallström, och Rolf Persson.

Biskop Thomas Söderberg har deltagit i utskottets överläggningar.